

**ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด
อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่**

**Factors Affecting Membership Participation in Business Operations of Doi Saket
Agricultural Cooperative Ltd, Doi Saket district, Chiang Mai Province**

ธนภัทร ศรีสวัสดิ์¹ และ พิธากรณ์ ธนิตเบญจสิทธ์²

Thanapat Srisawat and Phithagorn Thanitbenjasith

¹⁻² คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

Faculty of Business Administration, North -Chiang Mai University, Thailand

¹ E-mail: g642301036@northcm.ac.th, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9634-585X>

² E-mail: phithagorn.ncu@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8967-8285>

Received 26/11/2022

Revised 28/11/2022

Accepted 29/11/2022

บทคัดย่อ

การมีส่วนร่วมของสมาชิกหรือท้องถิ่นส่งผลต่อการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมภูมิปัญญาทางการจัดการ เป็นแนวคิดที่บูรณาการการทำงานระหว่างกันของกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกซึ่งหากขาดการเรียนรู้ร่วมกันย่อมส่งผลให้องค์กรกำหนดนโยบายในการดำเนินงานที่อาจส่งผลกระทบต่อสมาชิกได้ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามกับ 344 กลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา รวมทั้ง ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรส มีระดับการศึกษาคือ ปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 11,001 – 12,000 บาท และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 7 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ คือ ธุรกิจรับฝาก รับบริการสินค้า จากสหกรณ์ประเภทเงินกู้ ความถี่ในการใช้บริการกับสหกรณ์ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้ง/สัปดาห์ติดต่อดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ช่วงเวลา 10.01 – 12.00 น. รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสำนักงานที่ตั้งสหกรณ์ ใช้ช่องทางติดต่อสหกรณ์คือ ที่ตั้งสหกรณ์ และแรงจูงใจที่ทำให้ตัดสินใจดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์คือ เป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ดอยสะเก็ด จำกัด ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ดอยสะเก็ด จำกัด ในระดับมากที่สุดอันดับที่หนึ่ง คือ ด้านผลประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจของสมาชิก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการควบคุมตรวจสอบ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของสมาชิก; การดำเนินธุรกิจ; สหกรณ์การเกษตร

Abstract

Participation of members or localities affects the development of innovative models. Management wisdom is a concept that integrates the work between the various activities that occur in the organization to cause mutual learning among members, which, if the lack of learning together, will result in the organization setting policies for operations that may affect members. Therefore, the purpose of this study is to examine the factors affecting membership participation in the business operations of Doi Saket agricultural cooperative Ltd., Doi Saket district, Chiang Mai province. The questionnaire was used to collect 344 samples for the survey. Data analysis by descriptive statistics including percentage, mean, and standard deviation According to the study, the majority of respondents were male and 51 years old, with a marital status of single, an education level of bachelor's degree, an average monthly income of 11,001–12,000 baht, and a membership period of 7 years or more in loan-type cooperatives. The frequency of using services with the cooperative is less than or equal to 1 time per week, contacting the cooperative between 10.01 and 12.00 hrs. They receive information about the cooperative from the cooperative's location office. They use cooperative contact channels, namely cooperative locations. The motivation for deciding to do business with cooperatives is as a source of funds (loans). The overall level of participation of the members of Doi Saket Cooperative Limited in business operations was low. When considering each aspect, it was found that the highest level of participation in Doi Saket Cooperative Limited members' business operations was the benefit aspect, followed by the members' decision-making aspect and the participation aspect in operations, control, and inspection.

Keywords: Member Participation; Business Operations; Agricultural Cooperatives

บทนำ

ประเทศไทยมีประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งอาชีพเกษตรกรรมมักประสบปัญหาที่สำคัญ คือ การขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ ต้องกู้ยืมจากพ่อค้าหรือนายทุนในท้องถิ่น ซึ่งต้องเสียดอกเบี้ยแพง การขาดแคลนที่ดินทำกิน มีที่ดินน้อย บางรายไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองต้องเช่าจากผู้อื่นโดยเสียค่าเช่าแพงและถูกเอารัดเอาเปรียบจากการเช่า ปัญหาเรื่องการผลิต ขาดความรู้เกี่ยวกับการผลิตสมัยใหม่ที่ต้อง ทำให้ผลผลิตต่ำไม่คุ้มกับการลงทุน (Kamkankaew et. al, 2022a) นอกจากนั้นผลผลิตที่ได้ไม่มีคุณภาพและไม่ตรงกับความต้องการของตลาด ขาดปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น ปัญหาการตลาด ถูกเอารัดเอาเปรียบในเรื่อง

[432]

การชั่งตวง วัด และไม่มีที่เก็บรักษาผลผลิตทำให้ต้องจำหน่ายผลผลิตตามฤดูกาล (Kamkankaew et. al, 2022b) อีกทั้งไม่มีรายได้เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว จึงถูกกดราคา ปัญหาสังคม จากปัญหาเศรษฐกิจข้างต้น ส่งผลต่อสังคมในชุมชน ทำให้มีคุณภาพชีวิตและฐานะความเป็นอยู่ต่ำกว่าคนประกอบอาชีพอื่น ขาดการศึกษา การอนามัย และขาดความปลอดภัยในทรัพย์สิน (สำนักส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2559) เป็นเรื่องยากที่เกษตรกรจะแก้ปัญหาทุกอย่างได้ด้วยลำพังตนเอง หนทางที่จะสำเร็จโดยเกษตรกรจะต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาโดยการรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ (ชนภา อัครพรวงศ์, 2562)

สหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร จดทะเบียนเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2514 รวมระยะเวลาดำเนินงาน 51 ปี เป็นสหกรณ์ที่มีการดำเนินธุรกิจ 5 ด้าน ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อกับสมาชิก ธุรกิจขาย ธุรกิจรวบรวม ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย แปรูปผลิตผล และรับฝากเงิน จากการธุรกิจดังกล่าว ทำให้มีกำไรสุทธิในปี พ.ศ.2564 จำนวน 10,081,128.28 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.08 ของยอดขาย/บริการ ซึ่งทำให้สหกรณ์ได้พัฒนาจนสามารถเป็นที่ต้องการของสมาชิกเป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของสหกรณ์ยังมีปัญหาในหลายด้านเพราะสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ที่สุดของอำเภอดอยสะเก็ด มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 409,901,077.05 บาท สมาชิกอยู่กระจัดกระจายตามตำบลต่าง ๆ ของอำเภอทำให้การเข้าไปติดต่อประสานงาน การสื่อสาร รวมถึงการขอความร่วมมือในกิจกรรมที่สหกรณ์ดำเนินการเป็นไปได้ยากขึ้น รวมถึงพฤติกรรมของสมาชิกที่มาใช้บริการกับสหกรณ์แตกต่างกัน สมาชิกบางรายมาใช้บริการเพียงการกู้เงินไปเป็นทุนในการทำเกษตร บางรายกู้ปัจจัยการผลิต บางรายมาเพื่อซื้อสินค้า จากพฤติกรรมดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์จำกัด (สหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด, 2564)

การมีส่วนร่วมของสมาชิกหรือท้องถิ่นส่งผลต่อการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมภูมิปัญญาทางการจัดการการตลาด การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จะสามารถกระตุ้นการดำเนินงานของเศรษฐกิจฐานรากได้ (Leelasakulphak, Chantachum & Popoonsak, 2022) การมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดที่บูรณาการการทำงานระหว่างกันของกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกซึ่งหากขาดการเรียนรู้ร่วมกันย่อมส่งผลให้องค์กรกำหนดนโยบายในการดำเนินงานที่อาจส่งผลกระทบต่อสมาชิกได้ (Chompoo, 2022)

ดังนั้นการที่สหกรณ์ทราบถึงปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ จึงสามารถนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายและทิศทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกเพื่อให้สหกรณ์สามารถให้บริการได้ตรงตามความต้องการของสมาชิก นอกจากนี้ยังนำมาใช้เป็นแนวทางการแนะนำส่งเสริมสมาชิกสหกรณ์ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจของสหกรณ์มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นด้วยการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จึงได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการ

ดำเนินธุรกิจ และระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด เพื่อจะเป็นแนวทางที่เป็น ประโยชน์ต่อการกำหนดแผนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะองค์กรและความพึงพอใจของสมาชิกต่อบริการของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อบริการของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: (1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด จำนวน 2,456 คน (2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เนื่องจากประชากรมีจำนวนแน่นอน จึงใช้การสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็นสามารถกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้โดยขั้นตอนของการได้มาของกลุ่มตัวอย่างซึ่งกำหนดจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการคำนวณ กำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการใช้สูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) และได้กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และ ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 344 คน

เครื่องมือการวิจัย: เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instrument) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมา เพื่อนำไปใช้สำหรับสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 6 ข้อ ประกอบด้วยคำถามในลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงแค่ 1 คำตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะองค์กรและแรงจูงใจ มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 7 ข้อ ประกอบด้วยคำถามในลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด เป็นคำถามที่วัดระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ของสมาชิก มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ โดยจะประเมินจากระดับของปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ แบ่งเป็น 5 ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด

โดยก่อนนำเครื่องมือการวิจัยไปเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยได้ทำการ Try out เครื่องมือการวิจัยกับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 ชุด แล้วนำมาทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha – Coefficient) ทั้งฉบับได้ค่าคะแนนเท่ากับ 0.85

การวิเคราะห์ข้อมูล: การวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ใช้ ร้อยละ (Percentage) และ ค่าความถี่ (Frequency) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สำหรับค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ ระดับมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด

ผลการวิจัย

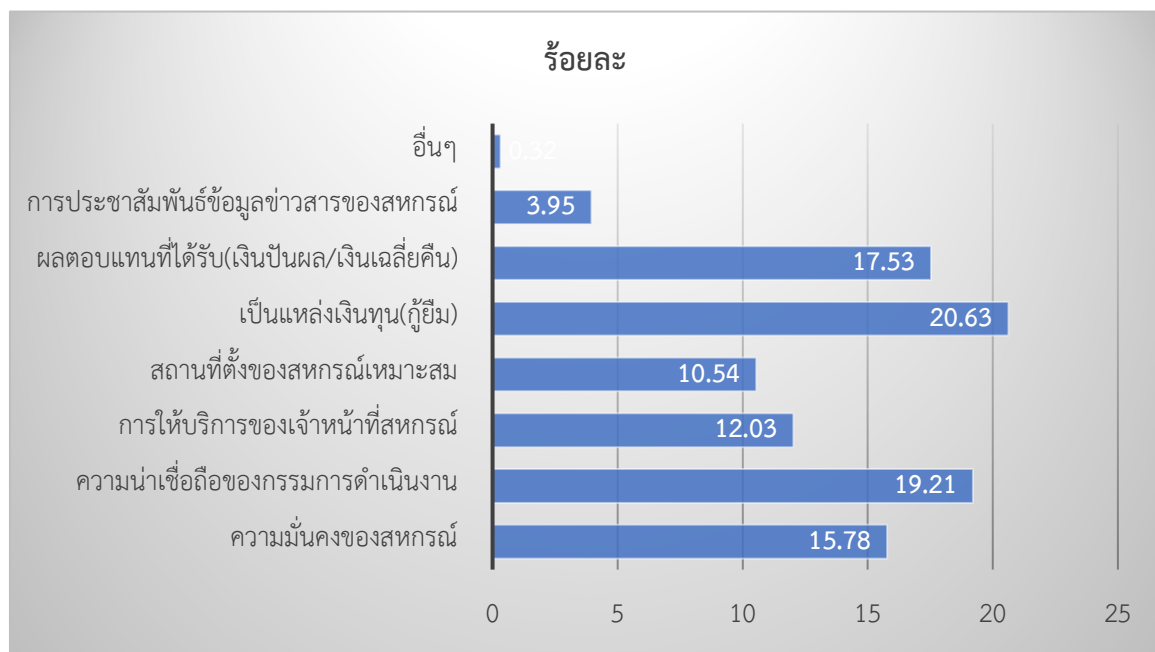
เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 คือ เพื่อศึกษาลักษณะองค์กรและความพึงพอใจของสมาชิกต่อรับบริการของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

ผลการศึกษาข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรส มีระดับการศึกษาคือ ปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 11,001 – 12,000 บาท และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 7 ปีขึ้นไป

ผลการศึกษาลักษณะองค์กรและแรงจูงใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ คือ ธุรกิจรับฝาก รับบริการสินค้าจากสหกรณ์ประเภทเงินกู้ ความถี่ในการใช้บริการกับสหกรณ์ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้ง/สัปดาห์ติดต่อดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ช่วงเวลา 10.01 – 12.00 น. รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสำนักงานที่ตั้งสหกรณ์ ใช้ช่องทางติดต่อสหกรณ์คือ ที่ตั้งสหกรณ์ และแรงจูงใจที่ทำให้ตัดสินใจดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์คือ เป็นแหล่งเงินทุน(กู้ยืม)

ตาราง 1 แสดงอัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแรงจูงใจที่ทำให้ตัดสินใจดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์

แรงจูงใจที่ทำให้ตัดสินใจดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์	ความถี่ (ราย)	ร้อยละ
ความมั่นคงของสหกรณ์	244	15.78
ความน่าเชื่อถือของกรรมการดำเนินงาน	297	19.21
การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์	186	12.03
สถานที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม	163	10.54
เป็นแหล่งเงินทุน(กู้ยืม)	319	20.63
ผลตอบแทนที่ได้รับ(เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน)	271	17.53
การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์	61	3.95
อื่นๆ	5	0.32
รวม	1,546	100.00

แผนภูมิที่ 1 แรงจูงใจที่ทำให้ตัดสินใจดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์

จากตาราง 1 และแผนภูมิ 1 พบว่า แรงจูงใจที่ทำให้ตัดสินใจดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ เป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) จำนวน 319 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.63 รองลงมาคือความน่าเชื่อถือของกรรมการดำเนินงาน จำนวน 297 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.21 ผลตอบแทนที่ได้รับ(เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) จำนวน 271 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.53 ความมั่นคงของสหกรณ์ จำนวน 244 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.78 การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ จำนวน 186 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.03 สถานที่ตั้งของสหกรณ์

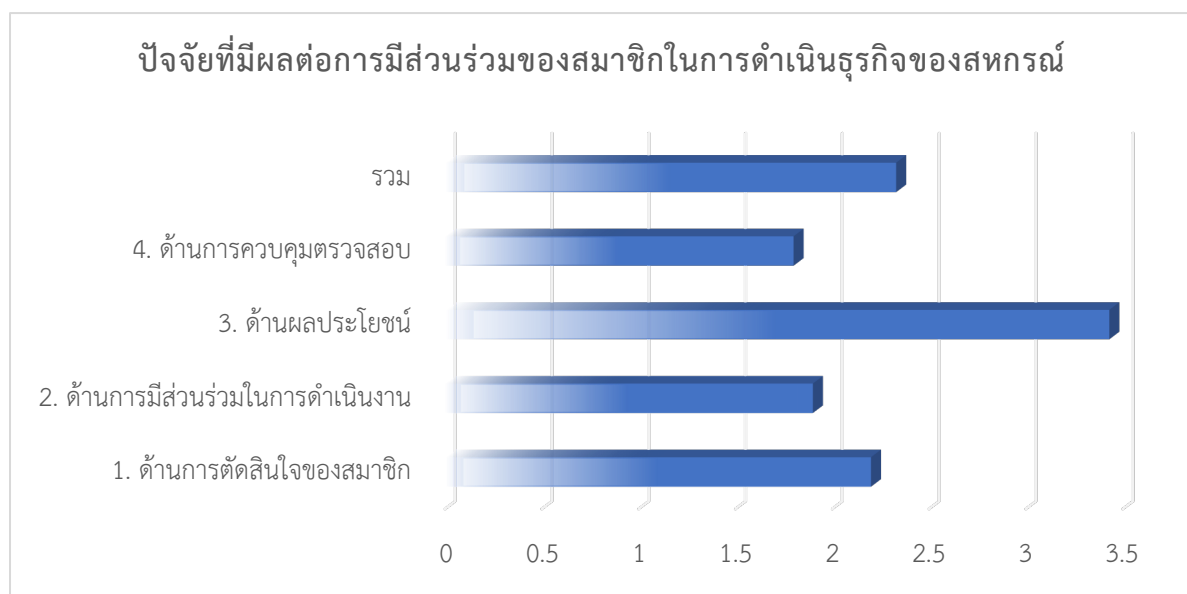
[436]

เหมาะสม จำนวน 163 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.54 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ จำนวน 61 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.95 และอื่นๆ ได้แก่ เงื่อนไขในการขอกู้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต่ำ ระยะเวลาการชำระหนี้ และเป็นสหกรณ์ที่ให้บริการหลากหลายด้าน จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.32 ตามลำดับ

เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 คือ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อรับบริการของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ดอยสะเก็ด จำกัด (รวมทุกด้าน)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผลระดับความสำคัญ
1. ด้านการตัดสินใจของสมาชิก	2.20	1.11	น้อย
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	1.90	1.07	น้อยที่สุด
3. ด้านผลประโยชน์	3.43	0.57	ปานกลาง
4. ด้านการควบคุมตรวจสอบ	1.80	1.05	น้อยที่สุด
รวม	2.33	0.95	น้อย

แผนภูมิที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

จากตาราง 2 และ แผนภูมิที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ดอยสะเก็ด จำกัด ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.33$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ดอยสะเก็ด จำกัด ในระดับมากที่สุดอันดับที่หนึ่ง คือ ด้านผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.43$) รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจของสมาชิก ($\bar{X} = 2.20$) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 1.90$) และด้านการควบคุมตรวจสอบ ($\bar{X} = 1.80$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด สามารถอภิปรายผลวิจัยได้ดังนี้

จากผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ดอยสะเก็ด จำกัด พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ดอยสะเก็ด จำกัด ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับ ยุทธพงษ์ เฮาประมงค์ (2555) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ส่งผลต่อความพึงพอใจของสมาชิกในระดับน้อย ทั้งนี้ทวิชัย คำทวี พุฒิสรรค์ เครือคำ นครเศร รังควัต และพหล ศักดิ์คะหัตน์ (2561) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรประจวบ จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน อยู่ในระดับน้อย เช่นเดียวกับ ชนภา อัครพรวงศ์ (2562) ที่พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย รวมทั้ง ไสรยา สุภาพล, อมรรัตน์ ทัดจันทิก, ทศพล ปรีชาศิลป์ และอานนท์ มณีอินทร์ (2565) ที่พบว่าปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในระดับน้อย

สำหรับด้านผลประโยชน์ พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง จึงสามารถอธิบายได้ว่าระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ดอยสะเก็ด จำกัด ด้านผลประโยชน์นั้นสมาชิกได้มีส่วนร่วมในการฝากเงินกับสหกรณ์ มีส่วนร่วมในการรับเงินปันผล มีส่วนร่วมในการซื้อสินค้าจากสหกรณ์ และมีส่วนร่วมในการขายผลผลิตให้กับสหกรณ์ สอดคล้องกับ ทวิชัย คำทวี พุฒิสรรค์ เครือคำ นครเศร รังควัต และพหล ศักดิ์คะหัตน์ (2561) ที่พบว่าผลประโยชน์ของสมาชิกเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรประจวบ จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เช่นเดียวกับ ชนภา อัครพรวงศ์ (2562) ที่พบว่าปัจจัยด้านประโยชน์ที่สมาชิกได้รับที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด รวมทั้ง ไสรยา สุภาพล, อมรรัตน์ ทัดจันทิก, ทศพล ปรีชาศิลป์ และอานนท์ มณีอินทร์ (2565) ที่พบว่าผลประโยชน์ของสมาชิกสหกรณ์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี

.....

สำหรับการตัดสินใจของสมาชิก ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย จึงสามารถอธิบายได้ว่าสมาชิกสหกรณ์แทบไม่มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ แทบไม่มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ แทบไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของอนุมัติงบการเงินประจำปี แทบไม่มีส่วนร่วมตัดสินใจในเรื่องอื่นๆ ที่ต้องผ่านที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี และแทบไม่มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นทั่วไปและหรือในที่ประชุมใหญ่ประจำปี สอดคล้องกับ ทวีชัย คำทวี พุฒิสรรค์ เครือคำ นครเศร รังควัต และพหล ศักดิ์คะทัศน์ (2561) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมต่อการตัดสินใจของสมาชิกของสมาชิกเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรประตุป่า จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เช่นเดียวกับ ขนภา อัครพรวงค์ (2562) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมการตัดสินใจของสมาชิกของสมาชิกมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด รวมทั้ง โสริยา สุภาผล, อมรรัตน์ ทัดจันทิก, ทศพล ปรีชาศิลป์ และอานนท์ มณีอินทร์ (2565) ที่พบว่าระดับการการมีส่วนร่วมต่อการตัดสินใจของสมาชิกของสมาชิกสหกรณ์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี

สำหรับการควบคุมตรวจสอบนั้นในภาพรวม อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำสามารถอธิบายได้ว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์โดยสะเก็ด จำกัด สมาชิกแทบไม่มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจสินเชื่อ/เงินกู้ การควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจเงินรับการควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจการรวบรวมและจำหน่ายผลผลิต การควบคุมตรวจสอบด้านการจ่ายเงินปันผล และการควบคุมตรวจสอบด้านการถือหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์ สอดคล้องกับ ทวีชัย คำทวี พุฒิสรรค์ เครือคำ นครเศร รังควัต และพหล ศักดิ์คะทัศน์ (2561) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบของสมาชิกเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรประตุป่า จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เช่นเดียวกับ ขนภา อัครพรวงค์ (2562) ที่พบว่าปัจจัยการควบคุมตรวจสอบจากสมาชิกมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย จำกัด รวมทั้ง โสริยา สุภาผล, อมรรัตน์ ทัดจันทิก, ทศพล ปรีชาศิลป์ และอานนท์ มณีอินทร์ (2565) ที่พบว่าการควบคุมตรวจสอบของสมาชิกสหกรณ์ที่ส่งผลต่อการรับรู้ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด มีข้อเสนอแนะและแนวทางดังต่อไปนี้

ด้านการตัดสินใจของสมาชิก สมาชิกมีส่วนร่วมกับการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด สหกรณ์ควรสำรวจความพึงพอใจของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ และใช้ช่องทางการประชาสัมพันธ์ หรือแจ้งข้อมูลข่าวสารด้านการบริการของสหกรณ์ผ่านทางกลุ่มสมาชิก และได้รับข้อมูลข่าวสารมากที่สุด ส่วนในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีสหกรณ์ควรพิจารณาแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการใช้ระบบผู้แทนสมาชิกในการประชุมใหญ่สามัญ ประจำปีของสหกรณ์เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์สามารถเข้าประชุมได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น รวมถึงมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆ ที่สหกรณ์ดำเนินการเกี่ยวข้อง

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สมาชิกมีส่วนร่วมกับการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด สหกรณ์ควรมีการปรับโครงสร้างองค์กรของสหกรณ์ใหม่ รวมถึงการปรับปรุงข้อบังคับระเบียบให้ยืดหยุ่น เพื่อวางระบบงานให้สมาชิกระดับกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในสหกรณ์ให้มากที่สุดการแยกระบบงานการศึกษาอบรม/จัดสวัสดิการ เป็นโครงการเพื่อให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมบริหารโครงการแทนเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ปรับระบบงานการประชาสัมพันธ์การรับรู้ข่าวสาร โดยวางระบบการสื่อสารระหว่างสหกรณ์สมาชิกรวมถึงตัวข่าวสาร และสามารถติดต่อสื่อสารได้หลายช่องทางและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านผลประโยชน์ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมกับการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง สหกรณ์ควรให้ความรู้แก่สมาชิก โดยการจัดประชุม ให้การศึกษาอบรม เพื่อให้สมาชิกได้รับ รู้ข้อมูลด้านต่างๆ ของสหกรณ์รวมถึงข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับธุรกิจของสหกรณ์เพื่อสมาชิกจะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้จัดสวัสดิการให้มากขึ้น และพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ เพิ่มช่องทางการติดต่อกับสมาชิกให้มากยิ่งขึ้น เช่น เว็บไซต์, Line สหกรณ์ เป็นต้น

ด้านการควบคุมตรวจสอบ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมกับการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์อยู่ในระดับน้อย สหกรณ์ควรมีการสำรวจความต้องการสินค้าจากสมาชิกทุกคน เพื่อสามารถให้บริการสมาชิกอย่างทั่วถึงและเพื่อให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจในทุกด้าน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด เท่านั้น เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด ในการศึกษารุ่นต่อไป ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในเชิงคุณภาพเพื่อจะรับรู้ในรายละเอียดปลีกย่อยจากความคิดเห็นของสมาชิกเพิ่มเติมจากการใช้มาตรประมาณค่าตามการวิจัยในเชิงปริมาณ และควรมีการศึกษาวิจัยในประเด็นย่อยลึกไปอีก เช่น ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการ

.....

ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์และทำธุรกิจให้
ครบวงจร เพื่อนำไปวางแผนพัฒนางานสหกรณ์ในแต่ละด้าน แต่ละแผนงานให้ตรงประเด็นยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชนภา อัครพรวงศ์. (2562). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไทรน้อย
จำกัด. ปรินญาพนธ์ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทวีชัย คำทวิ , พุฒิสรรค์ เครือคำ, นครเศ รังควัต และพล ศักดิ์คะทัศน์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วน
ร่วมของสมาชิกสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรประตูป่า จำกัด อำเภอมือง จังหวัดลำพูน. *วารสารวิจัยและ
ส่งเสริมการเกษตร*, 36(1), 114-124.
- ยุทธพงษ์ เฮาประมงค์. (2555). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล
ตำบลบางพระ อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี*. ปรินญาพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด. (2564). *รายงานประจำปี 2564*. เชียงใหม่: สหกรณ์การเกษตรดอย
สะเก็ด จำกัด.
- สำนักส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2559). *การบริหารจัดการสหกรณ์*. กรุงเทพฯ: กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์.
- ไสรยา สุภาพล, อมรรัตน์ ทัดจันทิก, ทศพล ปรีชาศิลป์ และอานนท์ มณีอินทร์. (2565). ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่
ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี.
วารสารวิชาการ มทร. สุพรรณภูมิ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 7(1), 68-82.
- Chompoo, S. (2022). The Participatory Process Building on Public Policy and Strategic Plan for
Beef Cattle Marketing to ASEAN Community of Namchun Tambol Administrative
Organization, Lomsak District, Phetchabun Province. *Interdisciplinary Academic and
Research Journal*, 2(4), 1–22. <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.42>
- Kamkankaew, P., Phattarowas, V. ., Khumwongpin, S. ., Limpiaongkhanan, P., & Sribenjachot, S.
(2022a). Increasing Competitive Environment Dynamics and the Need of Hyper-
Competition for Businesses. *International Journal of Sociologies and Anthropologies
Science Reviews*, 2(5), 9–20. <https://doi.org/10.14456/jsasr.2022.36>
- Kamkankaew, P., Thanitbenjasith, P., Sribenjachot, S., Wongmahatlek, J. & Sanpatanon. S.
(2022b). The Digital Media Education Concept of Business Education for Thailand.

.....
International Journal of Sociologies and Anthropologies Science Reviews (IJSASR), 2 (6),
11-22; DOI: <https://doi.org/10.14456/jsasr.2022.40>

Leelasakulphak, C. ., Chantachum, N. ., & Popoonsak, P. (2022). Educational Management Model to Promote Life Skills Through Participation of Local. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 2(6), 303–324. <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.149>

Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. 3rd Edition, New York: Harper & Row Ltd.